

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

2026
mart

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

**TOSHKENT SHAHRIDAGI TURIN
POLITEXNIKA UNIVERSITETI**

*Xalqaro ilmiy-amaliy onlayn konferensiya
materiallari to'plami*

**“GLOBAL RAQAMLI INTEGRATSIYALASHUV:
2030-YILGACHA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA
TEXNOLOGIK VA INDUSTRIAL SANOATNI RIVOJLANTIRISH
ORQALI MIKRO VA MAKROIQTISODIY BARQAROR
O'SISHNI TA'MINLASH DOLZARBLIGI”**

**“GLOBAL DIGITAL INTEGRATION: THE RELEVANCE OF
ENSURING MICRO AND MACROECONOMIC SUSTAINABLE
GROWTH THROUGH TECHNOLOGICAL AND INDUSTRIAL
DEVELOPMENT IN THE TRANSITION TO A GREEN
ECONOMY BY 2030”**

**«ГЛОБАЛЬНАЯ ЦИФРОВАЯ ИНТЕГРАЦИЯ:
АКТУАЛЬНОСТЬ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО
МИКРО- И МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА ЧЕРЕЗ
РАЗВИТИЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ И ИНДУСТРИАЛЬНОЙ
ПРОМЫШЛЕННОСТИ В ПЕРЕХОДЕ К ЗЕЛЁНОЙ
ЭКОНОМИКЕ К 2030 ГОДУ»**

3-MAXSUS SON

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr.
2026-yil, mart.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Iloxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellashtirish
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

ICT week Uzbekistan 2025: Milliy texnologiyalar haftaligining yakunlari va ularning O'zbekiston IT-ekotizimiga ta'siri.....	16
Jumaboyev Akmaljon Sheraliyevich	
THE ROLE OF STATE FINANCIAL CONTROL IN THE EFFICIENT USE OF BUDGET FUNDS	20
Gulyor Akhmatovna Kasimova, Biybinaz Makhmut qizi Esenbaeva	
РОЛЬ ЦИФРОВЫХ ПЛАТЁЖНЫХ СИСТЕМ В ФОРМИРОВАНИИ ФИНТЕХ-ЭКОСИСТЕМЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	22
Шамахмудова Шоира Олег кизи	
UZBEKISTAN'S STRATEGY FOR TRANSITION TO A GREEN ECONOMY: LABOR MARKET TRANSFORMATION, CHALLENGES AND PROSPECTIVE OPPORTUNITIES.....	27
Akbarova Barno Shukhratovna, Chintemirova Diyora Shukhratovna	
MODELS FOR MANAGING EDUCATIONAL REFORMS IN THE CONTEXT OF CULTURAL DIFFERENCES.....	32
Abdulmajeed Nabeel Azouz	
4-SANOAT INQILOBINING RAQAMLI TURIZMGA TA'SIRINI VAHOLASH	38
Sevinchova Nilufar Ne'mat qizi	
КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ МОДЕЛЬ ИНТЕГРИРОВАННОЙ СИСТЕМЫ ESG-ТРАНСФОРМАЦИИ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ДРАЙВЕР ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ.....	41
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA FOIZSIZ MOLIYA MEKANIZMLARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	44
Adilov Zuxriddin Marip o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOG'INI RIVOJLANTIRISH VA BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	47
Tadjimirzayev Anvar Abduvaxidovich	
RAQAMLI IQTISODIY DINAMIKANI KOMPLEKS FUNKSIYALAR YORDAMIDA MODELLASHTIRISH.....	52
Ibrohimova Nilufar Qahramon qizi	
SANOAT SEKTORIDA BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA "YASHIL" INVESTITSIYALARNING IQTISODIY AHAMIYATI.....	55
Ibragimov Zaxid Taxirovich	
LOGISTIKA PROVAYDERLARI XIZMATLARIDAN FOYDALANISH ASOSIDA TEMIR YO'L TRANSPORTI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	59
Raximov Xasan Shukurjonovich	
СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ИНСТРУМЕНТОВ УПРАВЛЕНИЯ ПРОЕКТАМИ В РАЗЛИЧНЫХ ОТРАСЛЯХ ЭКОНОМИКИ	64
Сидиков Зиёдулло Равшанович, Холиярова Шохиста Кахрамоновна	
SUG'URTA TASHKIOTLARINING BOZOR IQTISODIYOTIDAGI AHAMIYATI	68
Azamatova G.I.	
DON MAHSULOTLARINI YETISHTIRISH VA QAYTA ISHLASHDA INVESTITSIYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	71
Po'latova Sug'diyona, S.Y.Xamidova	

DON MAHSULOTLARINI YETISHTIRISH VA QAYTA ISHLASHDA INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI

Po‘latova Sug‘diyona

Termiz davlat muhandislik va agrotexnologiyalar universiteti tayanch doktoranti

Ilmiy rahbar:

S.Y.Xamidova

i.f.d., v.b.prof.

Annotatsiya. Ushbu tezis don mahsulotlarini yetishtirish va qayta ishlash sohasidagi investitsiyalar samaradorligini oshirishning nazariy va amaliy jihatlari tahlil qiladi. Tadqiqot O‘zbekistonning investitsion jozibadorligini, iqtisodiy o‘shish sur‘atlarini va qishloq xo‘jaligining strategik ahamiyatini hisobga olgan holda, investitsiya loyihalarini baholashda ko‘p mezonli yondashuvning muhimligini asoslaydi. Moliyaviy, ijtimoiy va ekologik mezonlarni birlashtirgan holda samaradorlikni oshirish yo‘llari, jumladan, innovatsion texnologiyalarni joriy etish, qayta ishlash quvvatlarini modernizatsiya qilish va raqamli yechimlarni (masalan, sun‘iy intellekt) qo‘llash bo‘yicha aniq tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar: Don mahsulotlari, Investitsiya samaradorligi, Qishloq xo‘jaligi, O‘zbekiston, Ko‘p mezonli baholash, Barqaror rivojlanish, Sun‘iy intellekt.

Abstract. This thesis analyzes theoretical and practical aspects of enhancing investment efficiency in grain production and processing. The study substantiates the importance of a multi-criteria approach in evaluating investment projects, considering Uzbekistan's investment attractiveness, economic growth rates, and the strategic significance of agriculture. Specific recommendations are developed to improve efficiency by integrating financial, social, and environmental criteria, including the implementation of innovative technologies, modernization of processing capacities, and application of digital solutions such as artificial intelligence.

Keywords: Grain products, Investment efficiency, Agriculture, Uzbekistan, Multi-criteria evaluation, Sustainable development, Artificial intelligence.

Аннотация. В данной главе анализируются теоретические и практические аспекты повышения эффективности инвестиций в производство и переработку зерновых культур. Исследование обосновывает важность многокритериального подхода при оценке инвестиционных проектов, учитывая инвестиционную привлекательность Узбекистана, темпы экономического роста и стратегическое значение сельского хозяйства. Разработаны конкретные рекомендации по повышению эффективности путем интеграции финансовых, социальных и экологических критериев, включая внедрение инновационных технологий, модернизацию перерабатывающих мощностей и применение цифровых решений, таких как искусственный интеллект.

Ключевые слова: Зерновые продукты, Эффективность инвестиций, Сельское хозяйство, Узбекистан, Многокритериальная оценка, Устойчивое развитие, Искусственный интеллект.

Global oziq-ovqat xavfsizligini ta‘minlash va aholi ehtiyojlarini qondirishda don mahsulotlari strategik ahamiyatga ega. O‘zbekiston uchun donchilik nafaqat oziq-ovqat mustaqilligining asosi, balki iqtisodiy barqarorlik va qishloq aholisi bandligini ta‘minlovchi muhim tarmoq hisoblanadi. Ushbu sohada investitsiyalarning jalb etilishi va ularning samaradorligini oshirish mamlakatning barqaror rivojlanishi uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega. Biroq, investitsiya loyihalarini baholashda faqat moliyaviy ko‘rsatkichlarga e‘tibor qaratish, ularning ijtimoiy va ekologik oqibatlarini e‘tibordan chetda qoldirish loyihalarning uzoq muddatli muvaffaqiyatiga salbiy ta‘sir ko‘rsatishi mumkin. Ushbu tadqiqotning maqsadi don mahsulotlarini yetishtirish va qayta ishlashda investitsiyalar samaradorligini oshirishning ilmiy asoslangan yo‘llarini aniqlash hamda O‘zbekiston sharoitida ularni amalga

oshirish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqot doirasida investitsiya loyihalarini baholashda ko'p mezonli yondashuvning ahamiyati, innovatsion texnologiyalar va raqamli yechimlarni integratsiya qilish imkoniyatlari atroflicha ko'rib chiqiladi. Ilmiy yangilik shundan iboratki, O'zbekistonning investitsion jozibadorligi va qishloq xo'jaligidagi o'ziga xosliklarini hisobga olgan holda, don sektoridagi investitsiyalarni baholashda iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik mezonlarni birlashtiruvchi takomillashtirilgan model taklif etiladi. Shuningdek, investitsiya loyihalarining samaradorligini oshirishda sun'iy intellekt (SI) kabi raqamli texnologiyalarni integratsiya qilish bo'yicha aniq mexanizmlar ishlab chiqiladi.

O'zbekistonning don sektoridagi investitsiya holati va salohiyati tahlili shuni ko'rsatadiki, mamlakatda bu soha uchun katta imkoniyatlar mavjud. Hukumatning iqtisodiy islohotlari va investitsion muhitni yaxshilashga qaratilgan sa'y-harakatlari, jumladan, erkin iqtisodiy zonalar (EIZ) va soliq imtiyozlari, agro-sanoat kompleksiga xorijiy va mahalliy investitsiyalarni jalb qilish uchun qulay sharoit yaratmoqda [1]. Donchilik, mamlakatning asosiy qishloq xo'jaligi tarmog'i sifatida, nafaqat ichki ehtiyojlarni qondirish, balki eksport salohiyatini oshirish uchun ham muhimdir. Biroq, mavjud investitsiyalar samaradorligi har doim ham kutilgan darajada emas, bu esa eskirgan texnologiyalar, infratuzilma muammolari va baholash mexanizmlarining yetarli emasligi bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Investitsiya loyihalarini baholashda ko'p mezonli yondashuvning amaliy ahamiyati ayniqsa dolzarbdir. Atxamova I.A. qizi ta'kidlaganidek, faqat moliyaviy ko'rsatkichlarga tayanib qolish loyihaning umumiy qiymatini to'liq aks ettirmaydi [2]. Donchilikda investitsiya samaradorligiga ta'sir etuvchi asosiy omillar quyidagilardir: 1. Texnologik yangilanish: Eski texnologiyalar va uskunalar hosildorlikni cheklaydi va ishlab chiqarish xarajatlarini oshiradi. Zamonaviy, suv tejovchi texnologiyalar, yuqori hosildor navlar va aniq dehqonchilik usullarini joriy etish investitsiyalar samaradorligini sezilarli darajada oshirishi mumkin. 2. Qayta ishlash quvvatlari: Donni qayta ishlash infratuzilmasining yetarli emasligi yoki eskirganligi qo'shimcha qiymat yaratish imkoniyatlarini cheklaydi. Zamonaviy tegirmonlar, non mahsulotlari ishlab chiqarish korxonalarini va donni saqlash omborlariga investitsiyalar mahsulot sifatini oshirib, yo'qotishlarni kamaytiradi. 3. Inson kapitali: Malakali kadrlar, agronomlar, muhandislar va menejerlarning yetishmasligi innovatsion texnologiyalarni joriy etish va loyihalarni samarali boshqarishga to'sqinlik qiladi. Kadrlar salohiyatini oshirishga yo'naltirilgan investitsiyalar uzoq muddatda yuqori daromad keltiradi. Mavjud baholash usullarining cheklovlari shundaki, ular ko'pincha ijtimoiy va ekologik foydalarni miqdoriy jihatdan baholashda qiyinchiliklarga duch keladi. Masalan, ish o'rinlari yaratishning ijtimoiy qiymatini yoki suv resurslaridan tejashning ekologik foydasini moliyaviy ko'rsatkichlarga aylantirish murakkab jarayon bo'lib, ko'pincha subyektiv baholashlarni talab qiladi. Shuning uchun, bu mezonlarni baholashda aniqlikni oshirish uchun yangi yondashuvlar, jumladan, sun'iy intellekt (SI) va katta ma'lumotlar (Big Data) tahlili imkoniyatlarini o'rganish muhim ahamiyatga ega [2].

Don mahsulotlarini yetishtirish va qayta ishlashda investitsiyalar samaradorligini oshirish uchun kompleks yondashuv zarur bo'lib, u nafaqat moliyaviy, balki ijtimoiy va ekologik jihatlarni ham qamrab oladi. O'zbekistonning investitsion salohiyati va hukumatning qo'llab-quvvatlash siyosati [1] bu borada keng imkoniyatlar yaratadi. Quyida samaradorlikni oshirishning asosiy yo'nalishlari va mexanizmlari bo'yicha tavsiyalar keltirilgan: 1. Innovatsion texnologiyalarni joriy etish: Suv tejovchi texnologiyalar: Tomchilatib sug'orish, lazerli yer tekislash va zamonaviy sug'orish tizimlarini keng joriy etish suv resurslaridan samarali foydalanishni ta'minlaydi, bu esa O'zbekistonning qurg'oqchil iqlimi sharoitida juda muhim. Yuqori hosildor va kasalliklarga chidamli navlar: Ilmiy-tadqiqot ishlariga investitsiyalar kiritish va genetik modifikatsiyalangan (GMO bo'lmagan) yoki seleksiya yo'li bilan yaratilgan yangi navlarni joriy etish hosildorlikni oshiradi va yo'qotishlarni kamaytiradi. 2. Qayta ishlash quvvatlarini modernizatsiya qilish va diversifikatsiya qilish: Zamonaviy tegirmonlar va saqlash omborlari: Donni qayta ishlash va saqlash texnologiyalarini yangilash, yo'qotishlarni kamaytirish va mahsulot sifatini oshirish. 3. Moliya mexanizmlarini takomillashtirish: Imtiyozli kreditlar va subsidiyalar: Don sektoridagi innovatsion loyihalar uchun davlat tomonidan imtiyozli kreditlar, subsidiyalar va grantlar ajratish mexanizmlarini kengaytirish. Erkin iqtisodiy zonalar (EIZ) imkoniyatlaridan foydalanish: Donni qayta ishlash va eksportga yo'naltirilgan korxonalarini EIZ hududlarida joylashtirish orqali soliq va bojxona imtiyozlaridan foydalanish [1]. Xususiy-davlat sherikligi (XDS): Yirik infratuzilma loyihalarini amalga oshirishda XDS mexanizmlarini faol qo'llash. 4. Inson kapitalini rivojlantirish: Kadrlar tayyorlash va qayta tayyorlash: Qishloq xo'jaligi oliy ta'lim muassasalari va kasb-hunar kollejlari zamonaviy agrotexnologiyalar, qayta ishlash texnologiyalari va investitsiya loyihalarini boshqarish bo'yicha mutaxassislar tayyorlash dasturlarini takomillashtirish. Fermerlarni o'qitish: Yangi texnologiyalar va samarali boshqaruv usullarini o'zlashtirish bo'yicha fermerlar uchun muntazam seminarlar va treninglar tashkil etish. 5. Ijtimoiy va ekologik mezonlarni chuqurroq hisobga olish: Investitsiya loyihalarini baholashda ijtimoiy ta'sirni baholash (SIA) va ekologik ta'sirni baholash (EIA) mexanizmlarini majburiy qilish. Bu loyihalarning jamiyat va atrof-muhitga bo'lgan ijobiy va salbiy ta'sirini oldindan aniqlashga yordam beradi. Barqaror rivojlanish maqsadlariga (BRM) mos keladigan loyihalarga ustuvorlik berish. Ushbu tavsiyalar don sektoridagi investitsiyalar samaradorligini oshirishga, O'zbekistonning oziq-ovqat xavfsizligini mustahkamlashga va qishloq joylarida barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashga xizmat qiladi.

XULOSA

Ushbu bob don mahsulotlarini yetishtirish va qayta ishlashda investitsiyalar samaradorligini oshirishning murakkab, ammo hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'lgan masalalarini atroflicha tahlil qildi. Tadqiqotning asosiy natijalari shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonning investitsion jozibadorligi va hukumatning agro-sanoat kompleksini qo'llab-quvvatlash siyosati [1] don sektoriga investitsiyalar jalb qilish uchun qulay muhit yaratadi. Biroq, bu investitsiyalarning maksimal samaradorligiga erishish uchun moliyaviy, ijtimoiy va ekologik mezonlarni o'z ichiga olgan ko'p mezonli baholash yondashuvi zarur [2]. Innovatsion texnologiyalarni joriy etish, qayta ishlash quvvatlarini modernizatsiya qilish, moliya mexanizmlarini takomillashtirish, inson kapitalini rivojlantirish va raqamli texnologiyalarni (xususan, sun'iy intellektni) integratsiya qilish investitsiya samaradorligini oshirishning asosiy yo'nalishlari hisoblanadi. Tadqiqotning cheklovlari: Ushbu tadqiqot cheklangan ma'lumotlar bazasiga tayanadi va barcha potentsial omillarni chuqur tahlil qilish imkoniyatiga ega emas. Xususan, ijtimoiy va ekologik mezonlarni miqdoriy baholashdagi murakkabliklar, shuningdek, turli mintaqaviy sharoitlarning o'ziga xosliklari to'liq hisobga olinmagan bo'lishi mumkin. Investitsiya loyihalarining uzoq muddatli ta'sirini baholash uchun ko'proq empirik ma'lumotlar va vaqt talab etiladi. Kelajak tadqiqotlar yo'nalishlari: Kelajakdagi tadqiqotlar sun'iy intellekt (SI) va blokcheyn texnologiyalarini don sektoridagi investitsiya loyihalarini baholash va boshqarishga tatbiq etishning aniq mexanizmlarini ishlab chiqishga qaratilishi mumkin. Shuningdek, O'zbekistonning turli mintaqalaridagi don sektoriga kiritilgan investitsiya loyihalarining qiyosiy tahlili, ularning moliyaviy, ijtimoiy va ekologik samaradorligini baholash bo'yicha chuqur empirik tadqiqotlar o'tkazish maqsadga muvofiqdir. Bu tadqiqotlar don sektorida barqaror rivojlanishni ta'minlash uchun yanada aniq va amaliy tavsiyalar ishlab chiqishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Gittinger, J. Price. Qishloq Xojaligi Loyihalarining Iqtisodiy Tahlili. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1982.
2. Rausser, Gordon C., Jean-Michel Salmon, and David Zilberman. Oziq-ovqat iqtisodiyoti: Dunyoni qanday boqish kerak. Oxford: Oxford University Press, 2011.
3. Sharma, K. K., P. K. Joshi, and S. P. Wani. "Qishloq xo'jaligida investitsiya samaradorligi: Chegara yondashuvi." Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti tadqiqot sharhi, vol. 24, no. 1, 2011, pp. 1-10.
4. Alston, Julian M., James M. Chalfant, and Nicholas E. Piggott. "Oziq-ovqat sanoatiga investitsiya: Determinantlar va samaradorlik." Amerika Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti jurnali, jild 84, son 3, 2002, pp. 605-617.
5. Fan, Shenggen, and Connie Chan-Kang. "Yo'llar, Elektr va Bozorlar: Qishloq Hindistonida qashshoqlik va tengsizlikni kamaytirishga yangi yondashuv." Amerika Qishloq xo'jaligi Iqtisodiyoti Jurnali, vol. 88, no. 4, 2006, pp. 944-954.

muhandislik

& iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100